

TWEEDE WATERTOCHT IN FRIESLAND:

Vanuit Sneek naar Heerenveen en Beetsterzwaag, Slot.

Bij Uilesprong komen de verschillende polder-vaarten van weerskanten bijeen, zoodat we daar een opstapeling van vier sluizen vinden; — doch wij varen ongestoord, dus zonder brug of sluis, de Nieuwe vaart in naar S.B. Even verder, nadat we met een hoek weer iets naar 't Z. zijn afgeslagen, passeeren we aan B.B. de Zuider-sluis van het Polderhoofdkanaal, dat ons naar Veenhoop en Hooïdam kon brengen. Wij blijven echter doorvaren en passeeren verder een draaibrug, slaan pl.m. 3 K.M. verder nog meer

naar 't Z. af en ontmoeten dan na pl.m. 1 K.M. varen aan onze linkerhand een café'tje, waarbij een ophaalbrug.

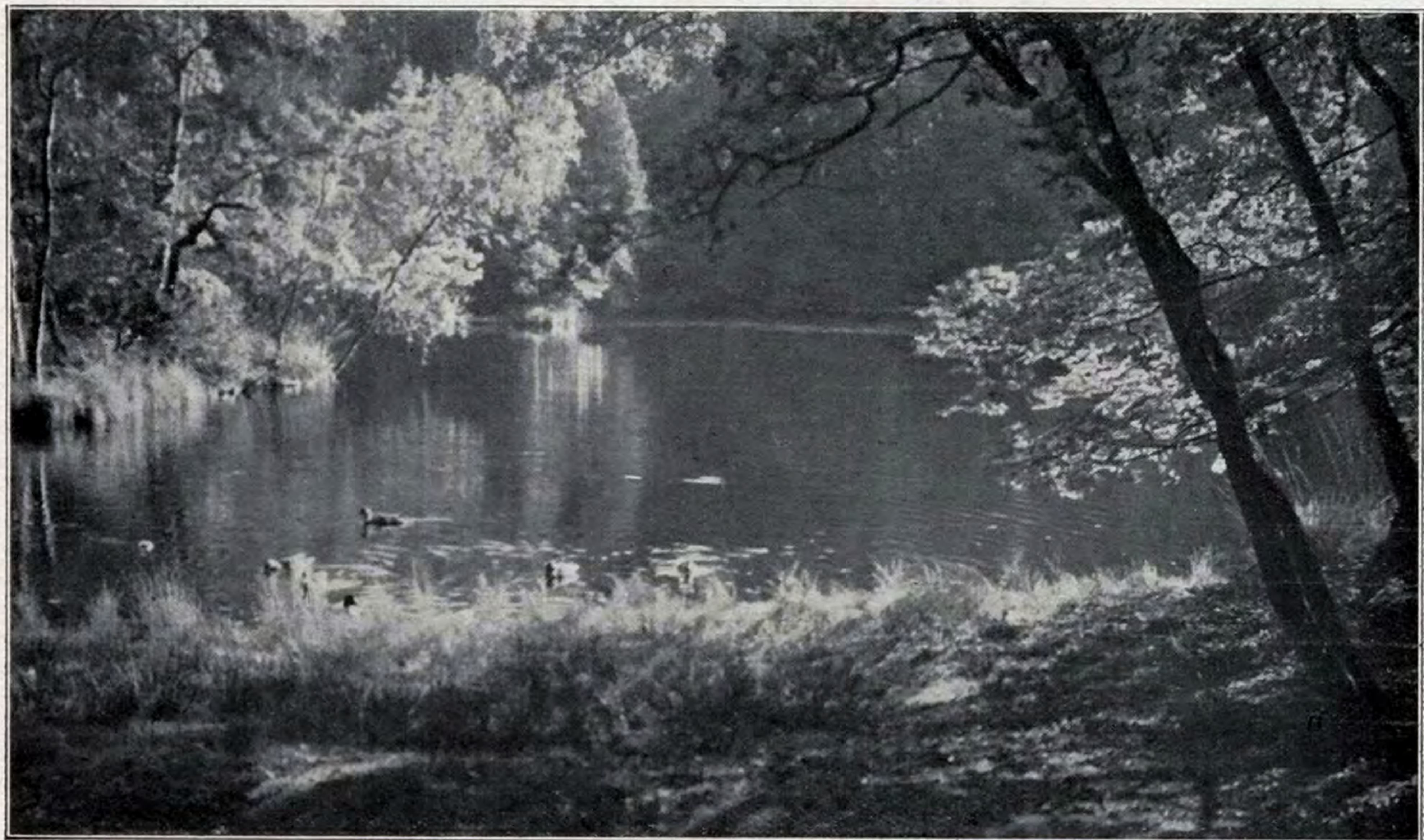
Hier is het, waar we de Nieuwe vaart moeten verlaten om toegang te verkrijgen tot bosch-partijen, die kunnen wedijveren met de mooiste, die in ons vaderland zijn te vinden. We hebben het trouwens al kunnen merken, dat we zoo geleidelijk aan weer doorgedrongen zijn in het Friesland, waar de laagveengebieden overgaan in zandgrond, hoogveen, bosch en heide. De vaart zelf was tot nu toe stijf en recht, met aan weerszijden een zanderig dijkje en daarachter weilanden en veenderijen, doch in 't verschiep zagen wij al een heelen tijd in 't N.-O. de zware bosschen oprijzen.

Recnt voor ons zien we Gorredijk, niet meer ver af, doch we slaan nu met een scherp hoek linksaf door 't ophaalbrugje, bijna recht naar 't Noorden. Het vaartje, dat we nu ingaan heet voorloopig Schipsloot, behoort aan de provincie en is vrij met motorbooten te bevaren. Waar we de Boorn of het Koningsdiep snijden heet het Lycklemavaart en dat is een particulier kanaaltje, waarvoor we, om er met den motor te varen, verlof noodig hebben, dat we kunnen aanvragen bij den beheerder, den heer C. J. Loopstra, te Beetsterzwaag (tevens consul van den A. N. W. B.). Het vaartje is maar smal, doch heeft een diepte van pl.m. 1,50 M. onder F. Z. P.

Eikenlaan bij Olterterp.

Foto A. Velsink, Leeuwarden.

Vijver in de bosschen bij Olterterp.

Foto A. Velsink, Leeuwarden.

De toegangsbrug is 4,60 M. breed en van daaraf is de totale lengte pl.m. 4 K.M.

Met een vrij groot schip moet men er echter op verdacht zijn, of men kan zwaaien, want het vaartje loopt even ten Westen van Beetsterzwaag dood tegen den straatweg, die van Oldeboorn naar die plaats voert, en eindigt daar in een vrij smal haventje, omringd door vrij hoge kaaimuren.

Toen wij voor den eersten keer van dezen weg gebruik wilden maken met ons middenzwaardjacht, dat ongeveer de afmetingen had van 12×4 M., meenden we nogal voorzichtig te zijn, door eerst te informeeren bij den beurtschipper, die van Beetsterzwaag naar Leeuwarden en Sneek voer en dien we in Sneek ontmoetten. We vroegen den man, hoe lang zijn schip was, en of hij aan 't eind kon zwaaien. Ja, dat kon, en z'n schip was, ik meen 12,50 M.; in elk geval langer dan ons zeiljacht.

We gingen dus in vol vertrouwen den tocht ondernemen, doch ik keek wel wat op m'n neus, toen ik bemerkte, dat het kolkje ingesloten was door een vrij hoogen kaaimuur; in elk geval zoo hoog, dat de vaste boegspriet van ons jacht, die nog eenige meters uitstak, er tegen vast liep. Gelukkig is er in één der zijmuren een trapje gemetseld. Door in dien ruimte den boegspriet te steken en de giek hoog op te dirken, gelukte het ons, juist te kunnen keeren. Was dat mislukt, dan hadden we het nog eens een goeie honderd meter terug kunnen probeeren, waar het vaartje een klein elleboogje vormt en scheef oplopende wallen heeft. Dan was de kwestie natuurlijk of de diepte aan de kanten het toeliet.

In dat haventje, waar slechts zelden scheepjes liggen, is men reeds dadelijk omringd door hoog geboomte. We liggen tegen den straatweg en steken we dien over, dan kunnen we op dezelfde plaats, of ook iets meer links of rechts, reeds prachtige boschpaden inslaan, die ons direct op den achterweg brengen, die tusschen Beetsterzwaag en Olterterp evenwijdig loopt aan den hoofdweg door die plaatsen.

Die achterweg biedt de rijkste afwisseling. Dan weer steken we een kampje wei of bouwland over, en even later trekken we door of langs reusachtige beukenbosschen, of we gaan langs de achterzijde van de tuinen of parken van buitenplaatsen. Alles is doorsneden van slootjes, zoodat we telkens over een vondertje gaan; meestal is de weg een smal voetpad, doch soms weer een breede, golvende eikenlaan, die zich in donkere bosschen verliest.

Al gaat men nu voorloopig door den achterweg van een dorp, waar de laatste jaren hoe langer hoe meer eenigszins uit den toon vallende huisjes zijn bijgebouwd, toch voelt men de eigenaardige, vredige en rustige stemming, die in deze streken heerscht. Ja, dat voelt men zelfs als men den hoofdweg door Beetsterzwaag volgt, terwijl men dus geheel in de bebouwde kom is. Zelfs daar is het, of 't rumoer van de wereld er niet is doorgedrongen, 't is of alle geluiden er verdoffen en alles in vrede en harmonie zijn dagen slijt.

Volgen we dien achterweg en we dwalen niet af in de prachtige bosschen, die ons daartoe uitlokken, dan stuiten we binnen een half uur op het kerkje van Olterterp. Slaan we daarlangs

Het Witte Meer bij Beetsterzwaag.

Foto A. Velsink, Leeuwarden.

rechtsaf, dan komen we bij 't Witte huis, een landelijk café en pension, tevens tramhalte, op den hoofdweg. Alhier kan men een toegangskaart bekomen voor de daarachter gelegen bosschen, waarin de mooiste bosch- en waterpartijen zijn te vinden. Het meest imposant is zeker de omgeving van den grooten vijver, waaraan de z.g.n. Hermitage. Vooral in deze bosschen is het, dat de eigenaardige vredige en droomerige stemming het sterkst tot ons spreekt; men waant zich in een echt sprookjeswoud en 't is moeilijk om zich van de plaats los te maken. Het is echter ook interessant in de omgeving de kleine vijvertjes op te zoeken, die bijna onvindbaar zijn en soms moeilijk te benaderen door den woesten natuurstaat waarin de omgeving verkeert.

Vanaf den grooten vijver in Z.-W. richting vindt men weer andere water- en boschpartijen, waar de groote woudreuzen zich in de daar tusschendoor slingerende waterlopen weerspiegelen. Daar vindt men ook de boomgroep onder den naam „Twaalf Apostelen”. Vandaar naar 't Westen gaande, komen we weer uit op den hoofdweg, waar we even verder gaande een nieuw groot hotel-pension en restaurant vinden.

Even verder vinden we een driesprong, waar de hoofdweg een hoek maakt en samenkomt met den weg uit de richting Wijnjeterp. Hier

ligt het groote landhuis „Lauswold” en daarachter naar 't Zuiden tot de Boorn strekken zich uitgestrekte bosschen uit; meer naar 't Oosten het heuvelachtige half met dennebosschen dichtgegroeide heideveld, genaamd „het Alpherveld”. Daardóór loopt het voetpad naar Hemrik en volgt men dat een eindje, dan snijdt men een schietbaan, die uitloopt op een vrij grooten plas, een „ven”, zooals we die in Brabant vinden, hier genaamd „Het Witte Meer”. We zijn hier in een zeer woest en eenzaam gebied, waar tot voor kort nog al eens groot wild voorkwam. Herten en reeën vindt men er nog en vooral, wanneer men hier diep in de herfst is, ziet men die nog al eens. Het Koningsdiep, dat van deze terreinen de Zuidgrens vormt, is hier een smal kronkelend beekje, dat in een drogen zomer soms bijna droog staat, doch 's winters soms massa's water verwerkt.

Van de geheele omgeving van Beetsterzwaag en Olterterp kon men vroeger voor een kleinigheid een goed uitgevoerde, zeer duidelijke groote kaart verkrijgen in den boekhandel van laatstgenoemd dorp, doch de voorraad is langzamerhand uitgeput en er schijnt niet aan gedacht te worden, een nieuwe oplage te maken. Dat is wel jammer, want zoo'n kaart is een groot gemak voor iemand, die hier wat wil ronddwalen.

En daartoe is volop gelegenheid; men kan